

**HEMSİRELİK YÜKSEK OKULU BİRİNCİ VE ÜÇÜNCÜ SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN CİNSELİĞE BAKIŞ AÇILARI VE CİNSEL EĞİTİM
KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNİN KARSILASTIRILMASI**

*THE COMPARISON OF THE VIEW OF FIRST AND THIRD GRADE
NURSING STUDENTS ABOUT THEIR VIEW OF SEXUALITY AND
OPINIONS ABOUT SEXUAL EDUCATION*

Ümran SEVİL* **Gül (KARACAN)ERTEM***** **Oya KAVLAK***
Ayden ÇOBAN**** **Senay ÜNSAL ATAN***

*Ege Üniversitesi Hemsirelik Yüksekokulu, İZMİR

**Ege Üniversitesi Ödemiş Sağlık Yüksekokulu Ödemiş/İZMİR

***Celal Bayar Üniversitesi Manisa Sağlık Yüksekokulu, MANISA

Anahtar Sözcükler: Hemsirelik öğrencileri, Cinsellik, Eğitim.

Key Words: Nursing students, Sexuality, Education,

ÖZET

Amaç: Hemsirelik öğrencileri, ileride üreme sağlığı hizmeti sunacak olan bir sağlık personeli olarak, cinsel sağlık konusunda topluma bilgi, eğitim ve danışmanlık yapmakla sorumludur. Bu araştırma, hemsirelik yüksek okulu bir ve üçüncü sınıf öğrencilerinin cinselliğe bakış açılarını ve cinsel eğitim konusundaki görüşlerini karşılaştırmak ve eğitimin etkinliğini değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın evrenini; Ege Üniversitesi Hemsirelik Yüksekokulu 2001-2002 öğretim yılında öğrenim gören öğrenciler, örnekleme ise birinci ve üçüncü sınıflarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu yardımıyla, 2001-2002 öğretim dönemi, güz yarıyılında sonunda toplanmıştır. Araştırma kapsamına, araştırmaya katılmaya gönüllü olan, 53 birinci sınıf ve 99 üçüncü sınıf olmak üzere toplam 152 öğrenci alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik ve kıkare analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan hemsirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 21.197±1.357 olduğu, %58.6'sinin en uzun süre ilde yaşadıkları belirlenmiştir.

Hemsirelik yüksekokulu birinci ve üçüncü sınıf öğrencileri arasında; erkek arkadaşları ile beraberlik süreleri ($X^2=6.416$, $P<0.05$), cinselliği tanımlamaları ($X^2=12.665$, $P<0.05$), cinsellik konusunda bilgilerini yeterli bulma durumları ($X^2=34.071$, $P<0.05$), cinsel eğitimin kimlerin vermesi gerektiği ($X^2=32.427$, $P<0.05$) ve cinsel eğitimde hangi konuların yer alması gerektiği konularında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.01$).

Sonuç: Arastırmanın sonucunda hemşirelik yüksekokulu öğrencilerine verilen cinsel eğitimin etkili olduğu saptanmıştır.

SUMMARY

Objective: Nursing students have a responsibility regarding informing: education and consulting the society as health staff performing sexual aid service, too. The aim of the research is to define and compare the view of the first and third grade nursing students about their view of sexuality and their opinions about the sexual education.

Material and Methods: The population of research consisted of nursing students of the education period of 2001-2002 at Ege University Nursing High School and the sampling consisted of first and third grade students of this school. Data were gathered by a questionnaire form which was developed by the researchers and implemented at the end of the autumn semester of the education period of 2001-2002. The study group consisted of volunteer students who 53 of first grade students and 99 of third grade students, a total of 152 students. Chi-square test and percentage were used in the evaluation phase.

Results: Mean age of 21.197 ± 1.357 years for nursing students, 58.6 percent of them spent most of their lives in the city.

A significant difference is found between first and third grade students of relationship periods with their boyfriends ($X^2= 6.416$, $P<0.05$), defining sexuality ($X^2= 12.665$, $P<0.05$), having enough knowledge about sexuality ($X^2= 34.071$, $P<0.05$), who should be giving sexual education ($X^2= 32.427$, $P<0.05$) and which subjects should be given sexual education ($p<0.01$).

Conclusion: The results of the study indicated that the sexual education that is given to the nursing students have a significant effect.

GİRİŞ

Üreme sağlığı, üreme sistemi, onun fonksiyonları ve işleyişine ilişkin bütün alanlarda sadece hastalık ve sakatlığın olmaması değil, zihinsel ve sosyal açıdan bütünüyle iyi olma durumudur. Üreme sağlığı, insanların doyurucu ve güvenli bir cinsel yaşamları, üreme yetenekleri ve bu yeteneği kullanıp kullanmayacakları ve ne zaman ne sıklıkta kullanacakları konusunda karar verme özgürlükleri olması demektir (Özsavasir ve Akin 1998, www.bilkent.edu.tr).

Cinsellik, bireyin cinsiyeti ile ilgili tüm konuları içine alan kapsamlı bir kavram olarak değerlendirilmelidir (Terakye 1990). Cinsellik biyolojik, psikolojik, sosyoekonomik, kültürel, etik ve dini faktörlerin karşılıklı etkileşiminin bir sonucu olarak yaşanmaktadır (Gölbasi 2003).

Geleceğe yapılacak en önemli yatırımlardan birisi eğitimidir. Cinsel eğitim bireyin doğal ve evrensel içgüdüsünden kaynaklanan davranış-

larini yönlendirecek beden ve ruh sagligina toplumun degerlerine uygun biçimde davranmayı öğretecek bilgilerin verilmesidir. Cinsel eğitimin amacı, cinsel yönden sağlıklı bireylere ve dolayısıyla sağlıklı bir topluma ulaşmaktır (Dinç 1998, www.ksu.edu.tr).

Türkiye, Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Ulusal Faaliyet Planı'nda "gençlik" kısmında, Türkiye'de gençler arasında istenmeyen gebeliklerin henüz bir sorun olmadığıdır. Ancak tutum, davranış ve koşulların değişmekte olması bu konudaki sorunların giderek artabileceğini göstermektedir. Bu nedenle cinsel sağlık eğitimi dahil uygun bilgilendirme yaklaşımı ve eğitimin gereği ve önemi vurgulanmaktadır (Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Ulusal Faaliyet Planı 1998)

Gelişmiş ülkelerde 50-60 yıl önce başlayan cinsel eğitim ülkemizde son yıllarda tartışılmaya başlamıştır (Cambaz ve ark 2001). Ulusal Faaliyet Planının "Kadın Statüsü" ile ilgili besinci stratejisinde, "Üreme ve cinsel sağlık konularında gençlerin ilköğretimden başlayarak bilgilendirilmesi için eğitim programları hazırlanacaktır" denilmektedir (Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Ulusal Faaliyet Planı 1998).

AMAÇ

Hemsirelik öğrencileri, ileride üreme sağlığı hizmeti sunacak olan bir sağlık personeli olarak, cinsel sağlık konusunda topluma bilgi, eğitim ve danışmanlık yapmakla sorumludur (Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi 2000). Bu bağlamda hemsirelik yüksek okulu bir ve üçüncü sınıf öğrencilerinin cinselliğe bakış açılarını ve cinsel eğitim konusundaki görüşlerini karşılaştırarak eğitimin etkinliğini değerlendirmek amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Arastırmanın evrenini 2001-2002 Öğretim yılı Ege Üniversitesi. Hemsirelik Yüksekokulu öğrencileri, örneklemini ise birinci ve üçüncü sınıf öğrencileri oluşturmıştır. Birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin seçilme sebebi, birinci sınıf öğrencilerinin okulda ilk senelerinin olması, üçüncü sınıf öğrencilerinin ise Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemsireliği dersini almış olmalarıdır. Arastırmaya başlamadan önce Ege Üniversitesi Hemsirelik Yüksekokulundan gerekli izin alınmıştır. Arastırma verileri 2001-2002 öğretim dönemi güz yarıyılında toplanmıştır. Veri toplamadan önce öğrencilere araştırma konusunda gerekli açıklamalar yapılmış ve arastırmaya katılmaya gönüllü olan, 53 birinci ve 99 üçüncü sınıf olmak üzere toplam 152 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır. Arastırmanın verilerinin toplanmasında kullanılan; öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri, cinselliğe bakış açıları ve cinsel eğitim

konusundaki sorulari içeren anket formu literatür doğrultusunda hazırlanmıştır (Aksayan ve ark 1990, Cambaz ve ark 2001, Dinç 1998, Göl-basi 2003, Kaya ve Aksakoglu 1993, Özsavasir ve Akin 1998, Terakye 1990). Veri toplama formları öğrencilerin etki altında kalmalarını önlemek amacı ile öğrencilerin kendileri tarafından ve aynı gün, aynı ders saatinde doldurulmuştur.

BULGULAR VE TARTISMA

Arastırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş ortalamalarının 21.197±1.357 olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin en uzun süre yasadığı yer olarak %58.6'sinin ilde, %33.6'sinin ilçede ve %7.8'inin köy yada kasabada yaşadığı belirlenmiştir.

Tablo 1. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Eğitim Durumlarının Karşılaştırılması

Eğitim Durumları	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Lise	45	84.9	85	85.8	130	85.5
Sağlık Meslek Lisesi	8	15.1	14	14.2	22	14.5
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0

$$X^2=0.25, df=1 p=0.874$$

Hemşirelik Yüksek Okulu bir ve üçüncü sınıf öğrencilerinin eğitim durumlarına göre karşılaştırılması yapıldığında, birinci sınıf öğrencilerinin %84.9'unun Lise mezunu, %15.1'inin Sağlık Meslek Lisesi mezunu; üçüncü sınıf öğrencilerinin %85.8'inin Lise, %14.2'sinin Sağlık Meslek Lisesi mezunu olduğu saptanmıştır. Bu iki değişkeni karşılaştırmak amacı ile yapılan Ki-kare analizinde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır ($X^2=0.25, p>0.05$) (Tablo 1).

Tablo 2. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yasadıkları Konutların Karşılaştırılması

Yasadıkları Konutlar	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Yurt	32	60.4	39	39.4	71	46.7
Ev (Aile, es, arkadaş, yalnız)	21	39.6	60	60.6	81	53.3
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0

$$X^2=6.106, df=1 p=0.013$$

Öğrencilerin yaşadıkları konutlara göre dağılımı incelendiğinde; birinci sınıf öğrencilerinin %60.4'ünün yurttan kalırken üçüncü sınıf öğrencilerinin yalnızca %39.4 yurttan kalmaktadır. Yapılan istatistiksel analizde aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=6.106, p<0.05$) (Tablo 2). Bu durum üniversitede ilerleyen yıllarla birlikte öğrencilerin yurttan çıkıp eve yerleştiklerini göstermektedir.

Tablo 3. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Erkek Arkadas Olma Durumları ve Beraberlik Sürelerinin Karşılaştırılması

Erkek Arkadas Olma Durumları	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Olan	40	75.5	83	83.8	123	80.9
Olmayan	13	24.5	16	16.2	29	19.1
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0
$X^2=1.565, df=1 p=0.211$						
Beraberlik Süreleri	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Yok	13	24.5	16	16.2	29	19.1
12 ay ve altı	23	50.9	30	30.3	53	34.9
13 ay ve üstü	17	32.1	53	53.5	70	46.0
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0
$X^2=6.416 df=2 p=0.040$						

Hemsirelik Yüksek Okulu öğrencilerinin erkek arkadas olma durumları karşılaştırıldığında, birinci sınıf öğrencilerinin %75.5'inin, üçüncü sınıf öğrencilerinin %83.8'inin erkek arkadaşlarının olduğu belirlenmiştir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($X^2=1.565, p>0.05$). Ayrıca birinci sınıf öğrencilerinin %50.9'unun erkek arkadaşları ile beraberlik süreleri 12 ay ve altında iken üçüncü sınıf öğrencilerinin %53.5'inin beraberlik sürelerinin 13 ay ve üzeri olduğu belirlenmiştir. Bu iki değişkeni karşılaştırmak amacı ile yapılan Ki-kare analizinde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($X^2=6.416, p<0.05$) (Tablo 3). Üniversite dönemi, genç insanların kendi yaşamı üzerinde daha çok söz sahibi olmaya başladığı dönem ve yoğunlukla ilk flörtlerin, ilk duygusal ve cinsel yaklaşımların yaşandığı dönemdir (Cambaz ve ark 2001). Hemsirelik bir ve üçüncü sınıf öğrencilerinin erkek arkadaşlarının olma durumları arasında istatistiksel olarak fark saptanmaması, erkek arkadas ile beraberlik süresi arasında fark saptanması, öğrencilerin erkek arkadas ilişkilerinin üniversite yıllarında başladığını düşündürmektedir.

A- HEMSİRELİK YÜKSEK OKULU BİRİNCİ VE ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN CİNSELLİĞE BAKIŞ AÇILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Hemsirelik Yüksek Okulu birinci sınıf öğrencilerinin %34.0'ü cinselliği, "Fizyolojik ve psikolojik gereksinin" olarak tanımlarken, üçüncü sınıf öğrencilerinin %28.3'ünün cinselliği "Geniş kapsamlı bir kavram" olarak tanımlamışlardır. Bu iki değişken arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12.665, p<0.05$) (Tablo 4). Hemsirelik Yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin öğrencilerin %34.0'ünün cinselliği fizyolojik ve psikolojik gereksinim olarak tanımlaması, öğrencilerin aldığı temel insan gereksinimleri dersinin etkili olduğunu düşündürmektedir. Literatürde cinsellik, bireyin cinsiyeti ile ilgili tüm

konulari içine alan kapsamlı bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Terakye 1990). Üçüncü sınıf öğrencilerinin de %28.3'ü cinselliği geniş kapsamlı bir kavram olarak tanımlamışlardır.

Tablo 4. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Cinsellik Nedir Sorusuna Verdikleri Yanıtların Karşılaştırılması

Cinsellik Tanımları	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Yanıtız	17	32.1	18	18.2	35	23.0
Geniş kapsamlı bir kavram	5	9.4	28	28.3	33	21.7
Karşı cinse duyulan ilgi	5	9.4	5	5.1	10	6.6
Fizyolojik ve psikolojik gereksinim	18	34.0	23	23.2	41	27.0
Kadın ve erkeğin cinsel ilişkisi	8	15.1	25	25.3	33	21.7
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0

$X^2=12.665$ $df=4$ $p=0.013$

Tablo 5. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Cinselliği Gereksinim Olarak Görme Durumlarının Karşılaştırılması

Cinselliği Gereksinim Olarak Görme Durumları	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Evet	48	90.6	89	89.9	137	90.1
Hayır	5	9.4	10	10.1	15	9.9
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0

$X^2=0.017$, $df=1$ $p=0.859$

Hemsirelik Yüksek Okulu bir ve üçüncü sınıf öğrencilerinin cinselliği gereksinim olarak görme durumlarına göre karşılaştırılması Tablo 5'de incelenmiştir. Tablo 5'de görüldüğü gibi birinci sınıf ve üçüncü sınıf öğrencilerinin çoğu cinselliği gereksinim olarak görmektedir. Bu iki değişken arasında yapılan ki-kare analizinde istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($X^2=0.017$, $p>0.05$) (Tablo 5). Her iki grup öğrencilerinin çoğunun cinselliği gereksinim olarak belirtmesi hemsirelik öğrencilerine verilen derslerin etkili olduğunu göstermektedir.

Hemsirelik Yüksek Okulu birinci sınıf öğrencilerinin %45.3'ü, üçüncü sınıf öğrencilerinin %46.6'si cinsellik konusunda ilk görüş alıverişinde bulunduğu kişiyi arkadaşı olarak belirtmişlerdir. Yapılan Ki-kare analizinde iki değişken arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($X^2=3.002$, $p>0.05$) (Tablo 6). Her iki grup öğrencilerin cinsellik konusunda ilk görüş alıverişinde bulunduğu kişinin daha çok arkadaşları olduğu belirlenmiştir. Gölbasi ve Eroğlu'nun, Ankara'daki ortaokullarda yaptığı çalışmada öğrencilerin %56.2'sinin cinsellikle ilgili ilk

bilgilerini arkadaşlarından aldıkları belirlenmiştir (Gölbasi ve Eroglu 2003) Ezeruz'un çalışmasında da gençlerin cinsellikle ilgili bilgi alisverisinde bulunduğu kişiler olarak aileden çok arkadaşlar olarak belirtilmiştir (www.habersaglik.com). Oysa ebeveynler çocuklarının cinsel konularda ilk eğitimcileri olmalıdır (Gölbasi 2003)

Tablo 6. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Cinsellik Konusunda İlk Görüş Alisverisinde Bulunduğu Kişilerin Karşılaştırılması

Cinsellik Konusunda İlk Görüş Alisverisinde Bulunduğu Kişiler	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Yanıtız/Kimse	5	9.4	3	3.0	8	5.3
Aile üyeleri	11	20.7	25	25.3	36	23.7
Arkadas	24	45.3	46	46.4	70	46.0
Okul ve kitaplardan	13	24.6	25	25.3	38	25.0
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0

$X^2=3.002$ $df=3$ $p=0.391$

Aksayan ve ark. adölesanların cinsellik hakkında bilgi düzeyleri ve eğitim gereksinimleri konulu çalışmalarında cinsel konuların evde konuşulma durumu aile tiplerine göre incelendiğinde rahatça konuşulma oranının geniş ve parçalanmış ailelerde hiç olmadığı, çekirdek aile yapısında ise sadece %5.6 olduğu görülmüştür. Buna karşın hiç konuşulmama oranının tüm aile tiplerinde çok yüksek olduğu belirlenmiştir (Aksayan ve ark 1990). Çalışmada, birinci sınıf öğrencilerinin %20.7'sinin, üçüncü sınıf öğrencilerinin %25.3'ünün ilk görüş alis verisinde bulunduğu kişi aile üyeleri olarak belirtilmesi, Aksayan ve ark. Çalışmasından daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 7. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Cinsellik Konusundaki Bilgilerini Değerlendirme Durumlarına Göre Karşılaştırılması

Cinsellik Konusunda Bilgilerini Yeterlilik Dereceleri	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Çok iyi	0	0.0	29	29.3	29	19.0
İyi	17	32.0	46	46.5	63	41.5
Orta	27	51.0	17	17.2	44	29.0
Yetersiz	9	17.0	7	7.0	16	10.5
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0

$X^2=34.071$ $df=3$ $p=0.000$

Hemsirelik Yüksek okulu birinci sınıf öğrencilerinin %51.0'i cinsellik konusundaki bilgilerinin orta düzeyde olduğunu belirtirken, üçüncü sınıf öğrencilerinin %46.5'i cinsellik konusundaki bilgilerinin iyi düzeyde, %29.3'ü ise çok iyi düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan Ki-kare analizinde bu iki değişken arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=34.071$, $p<0.001$) (Tablo 7). Üçüncü sınıf

öğrencilerinin cinsellik konusunda bilgi düzeylerini iyi yada çok iyi olarak belirtmeleri, eğitimin ilerlemesi ile birlikte hemsirelik öğrencilerinin de bilgi düzeylerinin arttığını göstermektedir. Gelecekte “cinsel sağlık” eğitimi yapacak olan hemsirelik öğrencilerinin cinsellik konusundaki bilgi düzeylerinin iyi durumda görmesi bu konuda kendilerine olan güven ve eğitim açısından memnun edicidir.

B- HEMSİRELİK YÜKSEK OKULU BİRİNCİ VE ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN CİNSEL EĞİTİM KONUSUNDAKİ GÖRÜSLERİNİN KARSILASTIRILMASI

Tablo 8. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Eğitim Aldınız mı Sorusuna Verdikleri Yanıtların Karsilastirilmesi

Cinsel Eğitim Alma Durumları	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	S	%	s	%
Alan	24	45.3	44	44.4	68	44.7
Almayan	29	54.7	55	55.6	84	55.3
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0
$X^2=0.010$ df=1 p=0.921						

Hemsirelik yüksek okulu bir ve üçüncü sınıf öğrencilerinin “Cinsel eğitim aldınız mı?” sorusuna verdikleri yanıtların karsilastirilmesi amacı ile yapılan Ki-kare analizinde istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($X^2=0.010$, $p>0.05$) (Tablo 8). Her iki grup öğrencileri arasında fark olmaması, Cinsel eğitimin, hemsirelik müfredat programının çeşitli derslerinin içinde işlenmesi, direk “cinsel eğitim” isimli dersin olmaması nedeni ile öğrencilerin cinsel eğitim aldıklarının farkında olmamasından kaynaklanabilir.

Tablo 9. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Eğitime Baslama Dönemi Konusundaki Görüşlerinin Karsilastirilmesi

Cinsel Eğitime Baslama Dönemi	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	S	%
Okul öncesi dönemde	7	13.2	5	5.0	12	7.9
İlkokulda	11	20.8	29	29.3	40	26.3
Ortaokulda	20	37.7	42	42.5	62	40.8
Lisede	15	28.3	23	23.2	38	25.0
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0
$X^2=4.407$ df=3 p=0.221						

Hemsirelik yüksek okulu birinci sınıf öğrencilerinin %37.7’si, üçüncü sınıf öğrencilerinin %42.5’i cinsel eğitimin ortaokul da başlaması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu iki değişken arasında yapılan istatistiksel analizde anlamlı fark saptanmamıştır ($X^2=4.407$, $p>0.05$) (Tablo 9).

İnsan Kaynaklarını Geliştirme Vakfı'na Van, Adana ve Erzurum'da yapılan bir çalışmada, gençler, cinsel sağlık eğitimini ergenlik dönemi öncesinde 11 yaşından itibaren verilmeye başlanmasını istediklerini belirtmişlerdir (www.ntvmsnbc.com). Kaya ve ark. yapmış olduğu çalışmada da gençlerin, cinsel eğitimin gerekli olduğunu ve ortalama 13.4 ± 0.3 yaşta önerdikleri görülmüştür (Kaya ve ark 1993). Baykara (2003) erken yaşta başlayan cinsel eğitimin, bireylerin ileride daha az yanlış yapmasını sağlayacağını belirtmiştir (Baykara 2003). Cinsellikle ilgili eğitim, okul öncesi yaşlarda başlayıp ergenliğin son dönemine kadar devam eden bir süreç olmalıdır (www.annecocuk.com). Her iki grupta da öğrencilerin çoğu bu soruya uygun cevap vermişlerdir.

Tablo 10. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Eğitimi Kimin Yapması Gerekliği Konusundaki Görüşlerinin Karşılaştırılması

Cinsel Eğitimi Yapması	1. SINIF		3. SINIF		TOPLAM	
	s	%	s	%	s	%
Gereken Kisi						
Aile (Anne-baba)	22	41.5	9	9.1	31	20.4
Sağlık personeli (hekim-hemşire)	12	22.7	44	44.4	56	36.8
Okul (Öğretmen)	7	13.2	10	10.1	17	11.2
Diğer (Aile+Sağlık personeli+öğretmen)	5	9.4	31	31.3	36	23.7
Arkadaş/yanıtsız	7	13.2	5	5.1	12	7.9
TOPLAM	53	100.0	99	100.0	152	100.0
	$X^2=32.427$ $df=4$ $p=0.000$					

Hemşirelik yüksek okulu birinci sınıf öğrencilerinin %41.5'i cinsel eğitimi anne ya da babanın yapması gerektiğini, üçüncü sınıf öğrencilerinin ise %44.4'ü bu eğitimi, sağlık personelinin yapması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu iki değişken arasında yapılan kıkare analizinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir ($X^2=32,427$, $p<0.001$) (Tablo 10). Sağlık personelinin, cinsel sağlık konusunda bilgi, eğitim ve danışmanlık yapma sorumluluğu vardır (Ulusal AP Hizmet Rehberi 2000). Sonuçlar üçüncü sınıf öğrencilerinin, birinci sınıf öğrencilerinden daha çok bu konunun farkında olduğunu göstermektedir. Bu durum da eğitimin etkinliğini gösterebilir.

Hemşirelik yüksek okulu birinci sınıf öğrencilerinin cinsel eğitim konuları arasında; %30.2'si "Sağlıklı cinsel ilişki", %18.9'u "Cinsellikle ilgili her şey", %11.4'ü "Ergenlik dönemi ve özellikleri", %11.4'ü "İnsan anatomisi ve fizyolojisi", %5.7'si 'CYBH ve korunma yolları', %3.8'i "AP yöntemleri" ve %3.8'i "Gebelik" konularının olması gerektiğini belirtirken; %35.8'i bu soruyu yanıtsız bırakmıştır. Üçüncü sınıf öğrencilerinin %61.6'si "İnsan anatomisi ve fizyolojisi", %44.4'ü "Sağlıklı cinsel ilişki", %40.4'ü "CYBH ve korunma yolları", %38.4'ü "AP yöntemleri", %14.1'i "Gebelik" ve %2.0'si "Cinsellik konusunda her şey" olarak belirtmişlerdir. Birinci ve üçüncü sınıf öğrencileri ile cinsel eğitim konuları arasında yapılan istatistik analizinde anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.001$) (Tablo 11).

Tablo 11. Bir ve Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Eğitimde Verilmesini Gerekli Buldukları Konuların Karşılaştırılması

Cinsel Eğitim Konuları	1. sınıf (n=53)						3. sınıf (n=99)						Ki-kare	p
	Yanitsiz		Evet		Hayir		Yanitsiz		Evet		Hayir			
	s	%	S	%	s	%	s	%	s	%	s	%		
Cinsellikle İlgili Hersey	19	35.8	10	18.9	24	45.3	8	8.1	2	2.0	89	89.9	36.639	0.000
Saglikli Cinsel İlişki	19	35.8	16	30.2	18	34.0	8	8.1	44	44.4	47	47.5	18.236	0.000
Ergenlik Dönemi ve Özellikleri	19	35.8	6	11.4	28	52.8	8	8.1	13	13.1	78	78.8	18.410	0.000
CYBH ve Korunma Yolları	19	35.8	3	5.7	31	58.5	8	8.1	40	40.4	51	51.5	30.026	0.000
İnsan Anatomi ve Fizyolojisi	19	35.8	6	11.4	28	52.8	8	8.1	61	61.6	30	30.3	39.386	0.000
AP yöntemleri	19	35.8	2	3.8	32	60.4	8	8.1	38	38.4	53	53.5	30.987	0.000
Gebelik	19	35.8	2	3.8	32	60.4	8	8.1	14	14.1	77	77.8	19.967	0.000

Tablodan da görüldüğü gibi üçüncü sınıf öğrencilerinin cinsel sağlık eğitimi ders içerikleri konusunda birinci sınıf öğrencilerinden daha bilinçli seçim yaptıkları görülmektedir. Bu durum üçüncü sınıf öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemsireliği dersini almaları ve dolayısı ile eğitimin etkinliğini gösterebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın yapıldığı gruptaki gençler yakın gelecekte sağlık personeli olarak toplum sağlık eğitimini yürüteceklerinden bu grubun eğitimi oldukça önemlidir. Çalışmanın sonucunda hemsirelik yükseköğrencilerine verilen cinsel eğitimin etkili olduğu saptanmıştır.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda;

Cinsel sağlık eğitiminin, uzman kişilerce ilköğretimden başlayarak verilmesi,

Gençlerin düzenli erkek arkadaş ilişkilerinin üniversite döneminde arttığı göz önünde bulundurularak, üniversitelerde üreme ve cinsel sağlık eğitimi danışmanlığı biriminin kurulması,

Sağlık bilimlerinde okuyan öğrencilerin sağlıkla ilgili konularda arkadaşlarına danışmanlık yaptığı göz önünde bulundurularak eğitimin ilk yılında "cinsel sağlık eğitimi" isimli dersin müfredat programlarına konulması,

Bu çalışmanın hemsirelik yükseköğretiminde yapılması nedeniyle öğrencilerin sınıfın ilerlemesi ile birlikte bu konuda doğru bilgilendiği saptanmıştır fakat sağlık bilimlerinde eğitim görmeyen üniversite öğrencilerin bu konu hakkındaki bilgilerini değerlendirmek amacı ile çalışmanın farklı branşlarda eğitim gören öğrencilerde tekrarlanması önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Aksayan S ve ark, (1990). Adölesanlarda cinsellik bilgi düzeyi ve eğitim gereksinimleri. Kadın Doğum Dergisi Kasım, 176-180.
2. Baykara A, "Cinsellikle İlgili Sorunlar Yasitlarla Paylasiliyor" <http://www.ntvmsnbc.com/news/142745.asp>
3. Cambaz S ve ark, (2001). Balıkesir üniversitesi öğrencilerinin evlilik öncesi cinsel eğitim ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkındaki bilgi düzeyleri. Hemsirelik Forumu, 4: 1, 40-43.
4. "Cinsel Eğitim Cinsel Tehlikelerden Korur" [http://www.ksu.edu.tr/rehberlik/turkish/cinegt\(1\).html](http://www.ksu.edu.tr/rehberlik/turkish/cinegt(1).html).

5. "Çocuklarımıza Cinselliği Nasıl Anlatabiliriz?" <http://www.annecocuk.com/cocuk/cinsellik.htm>.
6. Dinç A, (1998). Adölesan dönemi ve cinsellik. 4. Ulusal Kadın Çalışmaları Toplantısı, Ege Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ve Ege Kadın Araştırmaları Derneği Yayını, İzmir: Bornova Can Ofset, 153-159.
7. . Ezeruz B, "Gençlerin Cinsel Bilgileri Yetersiz", <http://www.habersaglik.com/haber/23814.asp>.
8. " Gençler Cinsel Eğitim Talep Ediyor" İnsan Kaynağı Geliştirme Vakfı <http://www.ntvmsnbc.com/news/149547.asp>.
9. Gölbaşı Z, (2003). Sağlıklı gençlik ve toplum için bir adım: cinsel sağlık eğitimi, Aile ve Toplum, 2: 6, 33-39.
10. Gölbaşı Z, Eroğlu K, (2003). "Ankara İl merkezi ortaöğretim okullarındaki öğrencilerin cinsel eğitime ilişkin görüşleri", 3. Uluslararası Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Kongresi, Ankara, Kongre Kitabı, 159.
11. Kaya S, Aksakoglu G, (1993). Gençlerin cinsel konulardaki eğitim beklentileri üzerine bir inceleme. III.Halk Sağlığı Günleri Kayseri, 185-190.
12. Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Ulusal Faaliyet Planı (1998). Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Tisamat Basım San., Ankara..
13. Özsavasir BS, Akin A, (1998). Üreme sağlığı. Sağlık ve Toplum, 8: 3-4, Temmuz-Aralık, 23-26.
14. Terakye G, (1990). Gençlik ve cinsel sorunlar (II), Türk Hemşireler Dergisi, 39: 3, 22-25.
15. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi, (2000). T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Damla Matbaacılık, Cilt 1, Ankara, 189-201.
16. "Üreme Hakları", Bilkent Üniversitesi Sağlık Merkezi, <http://www.bilkent.edu.tr/~bilheal/uremesagligi/uremehaklari.html>.